

ลิมิตเกี่ยวกับอนันต์และลบอนันต์

พิจารณาฟังก์ชัน

$$f(x) = \frac{3}{x-2}$$

เมื่อ x มีค่าเข้าใกล้ 2

x	1.5	1.9	1.99	1.999	2	2.001	2.01	2.1	2.5
$f(x)$	-6	-30	-300	-3000	?	3000	300	30	6

จากตารางจะเห็นได้ว่าเมื่อ x เข้าใกล้ 2 จากทางซ้าย ค่า $f(x)$ ลดลงอย่างไม่มีขีดจำกัด ลักษณะเช่นนี้เราจะกล่าวว่

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{3}{x-2} = -\infty$$

อ่านว่า “ลิมิต $\frac{3}{x-2}$ เมื่อ $x \rightarrow 2^-$ เท่ากับลบอนันต์”

$-\infty$ เป็นสัญลักษณ์ (ไม่ใช่จำนวน) ที่แทนพฤติกรรม

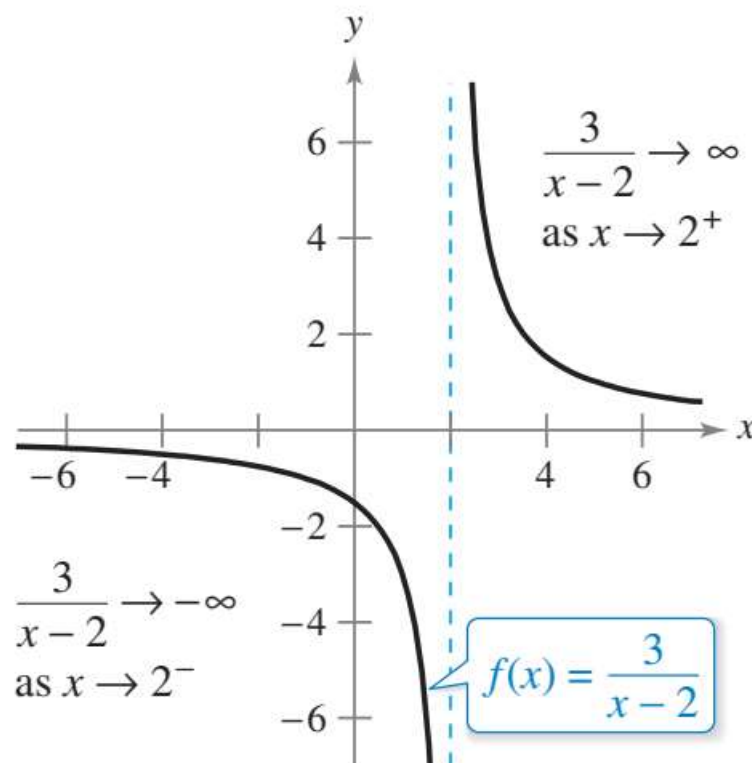
ลิมิตไม่มีค่าชนิดลดลงอย่างไม่มีขีดจำกัด

เมื่อ x เข้าใกล้ 2 จากทางขวา ค่า $f(x)$ เพิ่มขึ้น
 อย่างไม่มีขีดจำกัด ลักษณะเช่นนี้เราจะกล่าวว่

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{3}{x-2} = \infty$$

อ่านว่า “ลิมิต $\frac{3}{x-2}$ เมื่อ $x \rightarrow 2^+$ เท่ากับอนันต์”

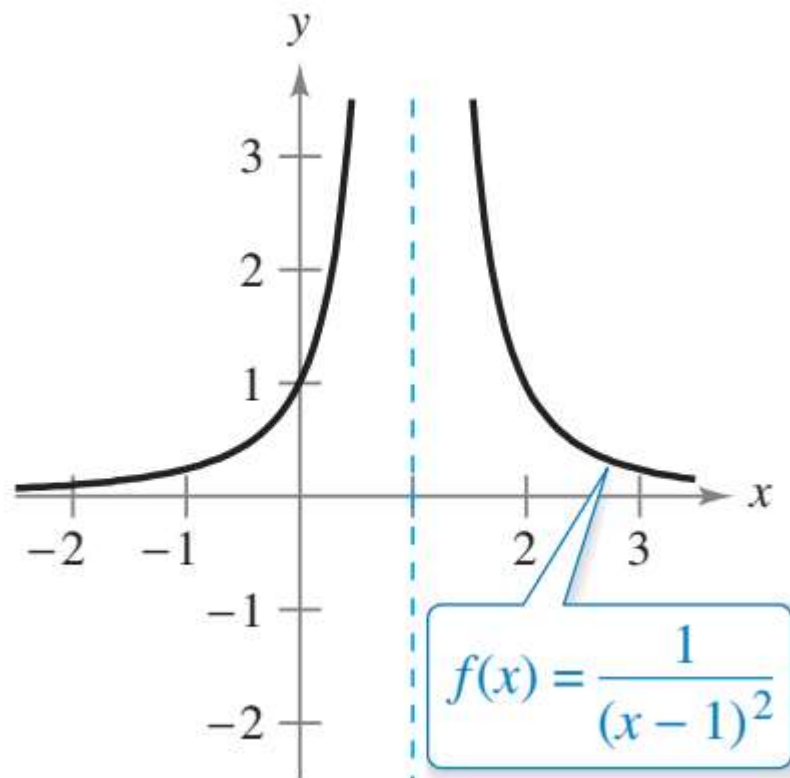
∞ เป็นสัญลักษณ์ (ไม่ใช่จำนวน) ที่แทนพฤติกรรม
 ลิมิตไม่มีค่าชนิดเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด

พิจารณาฟังก์ชัน

$$f(x) = \frac{1}{(x-1)^2}$$

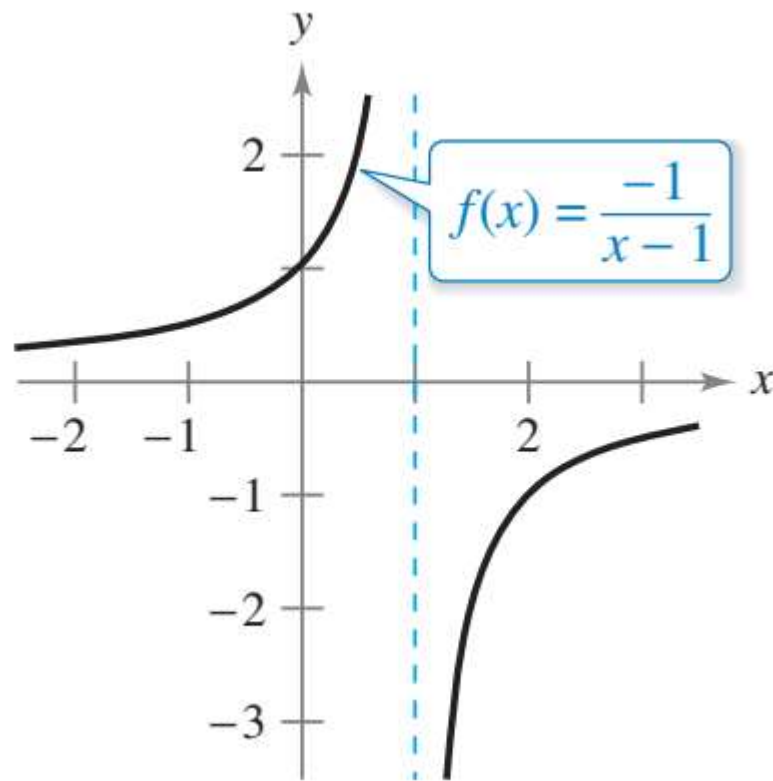
จากกราฟ

จะเห็นได้ว่าเมื่อ x เข้าใกล้ 1 (ทั้งทางซ้ายและทางขวา) ค่า $f(x)$ มีค่ามากขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด ดังนั้นเราจะกล่าวว่

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x-1)^2} = \infty$$

ตัวอย่าง จากกราฟของฟังก์ชัน

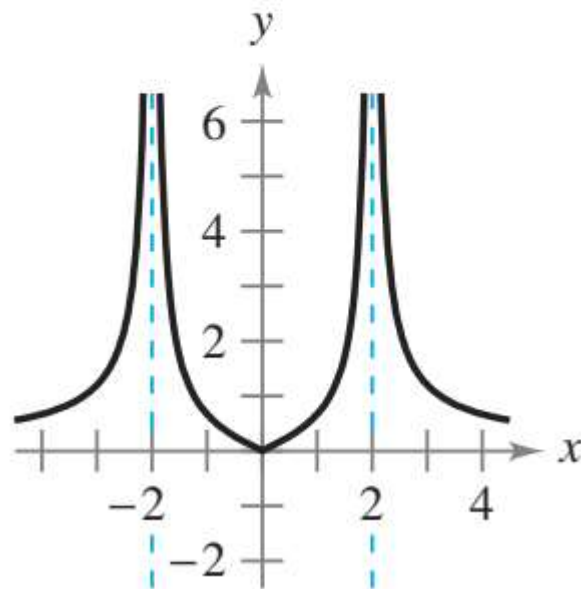

จงพิจารณาลิมิตซ้ายลิมิตขวาและลิมิตเมื่อ x เข้าใกล้ 1

วิธีทำ

ตัวอย่าง จากกราฟของฟังก์ชัน

$$f(x) = 2 \left| \frac{x}{x^2 - 4} \right|$$

จงพิจารณาลิมิตซ้ายลิมิตขวาและลิมิตเมื่อ x เข้าใกล้ 1

วิธีทำ

กฎลิมิตอนันต์ (∞) พิจารณาลิมิต

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)}$$

ให้

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L \quad \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$$

ถ้าข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้จริง

1. $L > 0$ และ $g(x) > 0$ เมื่อ x มีค่าเข้าใกล้ a
2. $L < 0$ และ $g(x) < 0$ เมื่อ x มีค่าเข้าใกล้ a

จะได้ว่า

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \infty$$

ตัวอย่าง จงแสดงว่า

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{5}{(x - 2)^4} = \infty$$

วิธีทำ

กฎลิมิตลบนันต์ ($-\infty$) พิจารณาลิมิต

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)}$$

ให้

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L \quad \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$$

ถ้าข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้จริง

3. $L > 0$ และ $g(x) < 0$ เมื่อ x มีค่าเข้าใกล้ a

4. $L < 0$ และ $g(x) > 0$ เมื่อ x มีค่าเข้าใกล้ a

จะได้ว่า

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = -\infty$$

ตัวอย่าง จงหาขีดจำกัด(ถ้ามี)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{5 - x}{x^2 - 2x + 1}$$

ในกรณีที่ขีดจำกัดไม่มีค่าให้บอกกว่าขีดจำกัดเป็นอนันต์หรือลบ
อนันต์หรือไม่

วิธีทำ

หมายเหตุ กฎลิมิตอนันต์ใช้ในการหาลิมิตซ้ายลิมิตขวา
ได้ด้วย เช่น

ถ้า

$$\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = L, \quad \lim_{x \rightarrow a^-} g(x) = 0$$

โดย $L > 0$ และ $g(x) < 0$ เมื่อ $x < a$ จะได้ว่า

$$\lim_{x \rightarrow a^-} \frac{f(x)}{g(x)} = -\infty$$

ถ้า

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = L, \quad \lim_{x \rightarrow a^+} g(x) = 0$$

โดย $L < 0$ และ $g(x) < 0$ เมื่อ $x < a$ จะได้ว่า

$$\lim_{x \rightarrow a^-} \frac{f(x)}{g(x)} = \infty$$

ตัวอย่าง จงหาขีดจำกัด(ถ้ามี)

$$\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{x}{x^2 - 9}, \quad \lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{x}{x^2 - 9}, \quad \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x}{x^2 - 9}$$

ในกรณีที่ขีดจำกัดไม่มีค่าให้บอกกว่าขีดจำกัดเป็นอนันต์หรือลบ
อนันต์หรือไม่

วิธีทำ

ตัวอย่าง จงหาขีดจำกัด(ถ้ามี)

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x}, \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x}, \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x}$$

ในกรณีที่ขีดจำกัดไม่มีค่าให้บอกกว่าขีดจำกัดเป็นอนันต์หรือลบ

อนันต์หรือไม่

วิธีทำ

ตัวอย่าง จงหาขีดจำกัด(ถ้ามี)

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(1 + \frac{1}{x^2} \right)$$

ในกรณีที่ขีดจำกัดไม่มีค่าให้บอกกว่าขีดจำกัดเป็นอนันต์หรือลบ
อนันต์หรือไม่

วิธีทำ

ตัวอย่าง จงหาขีดจำกัด(ถ้ามี)

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(6 - \frac{1}{x^3} \right)$$

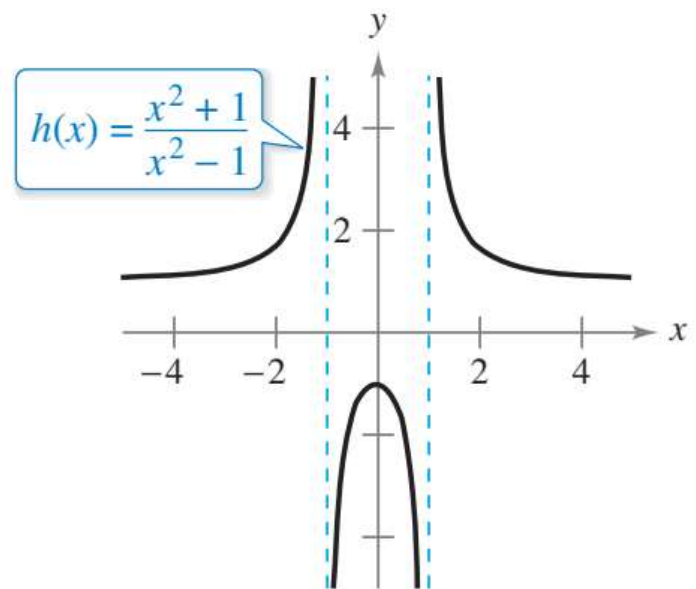
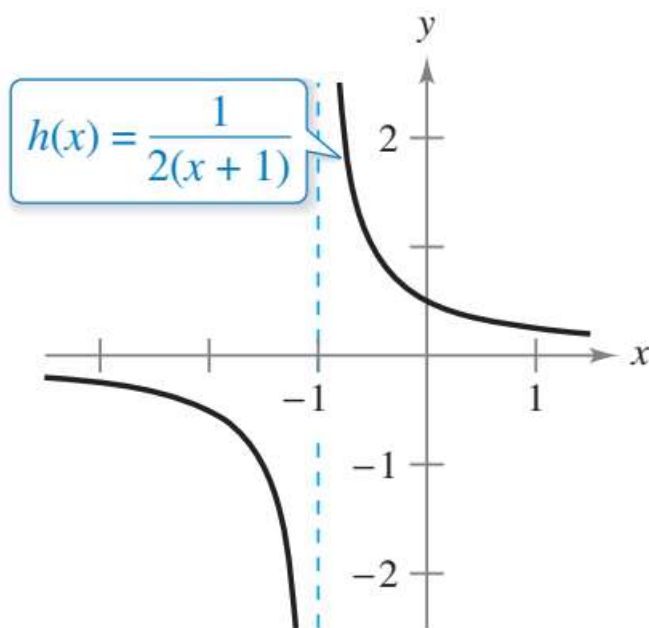
ในกรณีที่ขีดจำกัดไม่มีค่าให้บอกว่าเป็นอนันต์หรือลบ
อนันต์หรือไม่

วิธีทำ

บทนิยาม ถ้าฟังก์ชัน $f(x)$ มีลิมิตซ้าย หรือ ลิมิตขวา หรือลิมิต เมื่อ x เข้าใกล้ a เป็น ∞ หรือ $-\infty$

จะเรียกเส้นตรงในแนวตั้งที่ $x = a$ ว่าเส้นกำกับ

แนวตั้งของกราฟของ f

ตัวอย่าง จงหาเส้นกำกับแนวตั้งทั้งหมดของกราฟของ

$$f(x) = \frac{4}{x^2 - x}$$

วิธีทำ

ตัวอย่าง จงหาเส้นกำกับแนวตั้งทั้งหมดของกราฟของ

$$f(x) = \frac{3}{x^2 + x - 2}$$

วิธีทำ

ตัวอย่าง จงหาเส้นกำกับแนวตั้งทั้งหมดของกราฟของ

$$f(x) = \frac{1}{x} - \frac{2}{x+1}$$

วิธีทำ